

Oslo, 17. Oktober 2019

Transport- og kommunikasjonskomiteen: Teknas innspill til statsbudsjett 2020

Tekna er en fagforening og en faglig forening som organiserer over 80.000 teknologer og naturvitere med mastergrad. Vi har medlemmer i privat, statlig og kommunal sektor og vi har fagnettverk på en rekke områder.

Statens vegvesen - Regionalisering og omorganisering av Statens Vegvesen

Som et ledd i regionreformen skal oppgavene knyttet til fylkesveinettet overføres fra Statens Vegvesen (SVV) til de nye regionene fra og med 01.01.2020.

Tekna har tidligere advart om utfordringene som vil oppstå som følge av regionaliseringen av SVV med tanke på å ivareta kompetansen i etaten, og å bygge kompetanse i de nye regionale vegvesen (RVV). Den faglige utredningen konkluderte med at regionaliseringen ville bety mindre effektiv oppgaveløsningen. Årsaken til dette er at det vil være mer krevende å opprettholde spesialiserte fagmiljøer i hver enkelt region og på statlig nivå.¹ Utredningen fikk i høringsrunden bred støtte fra aktører på samferdselsfeltet, inkludert Tekna.

Med under tre måneder igjen til oppgavene skal overføres til regionene er det fortsatt ikke avklart hvordan finansieringen skal fordeles mellom stat og region. Det blir ikke klarhet i dette før departementet legger frem en tilleggsproposisjon om saken i november. I enkelte enheter i SVV er det farer for å stå uten nødvendig kompetanse for å utføre nødvendige oppgaver, mens det i andre enheter kan være farer for overtallighet. For enkelte regioner er det også usikkert om de vil klare å bygge opp tilstrekkelig sterke kompetansemiljøer for å utføre oppgavene knyttet til fylkesveinettet.

Tekna ber derfor komiteen se til at tilleggsproposisjonen i november sikrer tilstrekkelig og forutsigbar finansiering for både SVV og RVV. Både stat og region må settes i stand til å bygge og ivareta sterke kompetansemiljøer som effektivt kan forbedre kvaliteten og sikkerheten på norske veier.

Internasjonal standardisering gir bedre løsninger og strategisk industrialisering - Pilot-T (Kap. 1301, post 50)

Tekna registrerer at forslaget til statsbudsjett for 2020 mangler midler til standardiseringsarbeid som kan tildeles etter søknad på området mobilitet/smarte byer. På dette området har det vist seg vanskelig å få støtte til internasjonalt standardiseringsarbeid innenfor programmet for digitalisering av transporttjenester, Pilot-T. Tekna er positive til at bevilgningene til utvikling og implementering av ny teknologi fortsetter i 2020 og at bevilgningene til Pilot T øker.

I Norge er vi gode på piloter, men vi trenger å legge til rette for nasjonale standardiseringsstrategier i bransjer hvor våre fremste konkurrenter internasjonalt allerede tenker langsiktig og industrielt.

¹ https://www.vegvesen.no/_attachment/2290863/binary/1255706?fast_title=Fra+sams+og+samling.pdf

Standard Norge anslår at 40 prosent av produktivitetsveksten i Norge og 30 prosent av veksten i BNP skyldes standardisering. Hver by har sine unike utfordringer, men disse løses best gjennom å arbeide fram felles standarder for løsninger og produkter i et større marked.

Norge er kommet langt på standardisering i noen bransjer som f. eks. inn en petroleum og bygg, mens andre bransjer henger etter. Disse bør lære av de bransjene som har lyktes med standardiseringen, for slik å få økt konkurransekraft, innovasjon og industriell tenkning via standardisering.

Tekna ber Stortinget se til at formålet med Pilot-T-ordningen presiseres slik at den åpner for søknader om dekning av utgifter i forbindelse med internasjonalt standardiseringsarbeid på områdene mobilitet og smarte byer.

Bredbånd (Kap. 1380, post 71)

Tekna er opptatt av utbygging av høyhastighets bredbånd som et viktig virkemiddel for næringsutvikling. Tekna er derfor meget positive til forslaget om å innføre leveringsplikt for å sikre høyhastighets bredbånd over hele landet.

Klimatilpasning og vedlikehold - Statens vegvesen (Kap. 1320, post 22)

Alle sektorer i samfunnet, stat og kommuner må tilpasse seg et endret klima. Tekna viser til vårt innspill til energi- og miljøkomiteen om midler til forskning og utvikling av kunnskap om endringer i nedbør, havnivå og klima som alle aktører må bruke i sitt klimatilpassningsarbeid. Tekna mener at neste års bevilgninger til vedlikehold av veiene ikke er tilstrekkelig for å møte et endret klima med mer styrtregn, flom og ras.

Det framgår av budsjettproposisjonen at vedlikeholdsetterslepet på vei minker i på grunn av kostbar rehabilitering av tunneler. Dette er isolert sett riktig, men tradisjonelt vedlikehold som drenering av grøfter, rensing av kummer og rør må intensiveres for å holde økende vannmengder i sjakk. Veiene våre blir ikke mer motstandsdyktige mot styrtregn, flom og ras ved å oppgradere tunneler.

Et eksempel som illustrerer dette er den begrensede bevilgningen på 300 mill. til Statens vegvesen for vedlikehold av dreneringsanlegg. Departementet skriver selv i proposisjonen at «*et økende vedlikeholdsetterslep vil medføre økt risiko for nedbrytning av veien. ...Dårlig drenering og vann som blir stående i veikroppen, fører til økt nedbrytning av veien og kortere levetid på veidekket. Kostnadene ved å utsette vedlikeholdstiltak blir i slike tilfeller langt større enn ved et kontinuerlig vedlikehold.*»

I en tid med store utbygginger og tverrpolitisk enighet om at transportinfrastrukturen må bedres er det et paradoks at vedlikeholdsetterslepet på vei- og jernbane øker for de delene av infrastrukturen som er utsatt for vær og vind. Det satses på forskning og kunnskap om klima og nødvendige klimatilpasninger. Dette må følges opp i det konkrete arbeidet med å holde den allerede bygde infrastrukturen i stand.

Tekna ber Stortinget se til at vedlikeholdsetterslepet på vei utsatt for vær og vind minker.

Kontakt: Pål-A. Lund, rådgiver. pal@tekna.no